

Đám Cưới Vua Hàm Nghi

Tác Giả: Nguyễn Đức Xuân

Thứ Năm, 16 Tháng 7 Năm 2009 00:50

Ông hoàng An Nam với áo quần dài và khăn xếp đen bước xuống xe để đón người yêu Marcelle tay thân ph và rúc người yêu lên xe để cùng đến nhà thờ Tổng Giám Mục Alger (L'Archevêché d' Alger) làm lễ cưới. Công nhận người mẹ ông hoàng An Nam với áo dài đen, quần khăn đen, xếp bên mình mẹ cô đầm Pháp mặc áo cưới trắng, trên xe song mã đã làm xáo động phố phường Alger. Hàng trăm khách mời và người hâm mộ đi theo đoàn nghinh hôn đến lễ cưới tại nhà thờ.

Mời đây, mời ông bạn trung niên của tôi ở Paris gửi cho tôi bưu phẩm bưu ảnh vua Hàm Nghi cưới bà đầm Marcelle Laloe với con tem ông đóng dưới năm 1904. Con tem dán trên bưu phẩm bưu ảnh cũ nhắc tôi sống kiên năm nay (2004) vừa đúng 100 năm (1904 - 2004) vua Hàm Nghi cưới vợ.

Nhà vua bưu ảnh

Như nhĩu tài liệu đã ghi: Sau ba năm kháng chiến rừng sâu, đêm 2-11-1888, giữa lúc trời mưa lạnh, vua Hàm Nghi bắt tên Trùng Quang Ngọc phẫn bỉ bắt đem nộp cho Pháp và Pháp đầy ông qua Algérie. Chiếu lệnh, 13-1-1889, cựu hoàng Hàm Nghi đến thành phố Algier. Mời ngày đầu, cựu hoàng tạm trú tại L'hotel de la Régence (Toà nhiếp chính). Sau đó, ông được chuyển về Villa des Pins (Biệt thự Rừng thông) cách Algier 5 cây số.

Ngày 24-1, Toàn quyền Tirman tiếp kiến và mời cựu hoàng ăn cơm gia đình. Ít ngày sau, qua Toàn quyền Tirman, cựu hoàng nhận được tin thân mẫu là Bà Phan Thị Nhàn (vợ thứ của Ngài Hoàng Cai, Hoàng Tử thứ 26 của vua Thiệu Trị) - đã từ trần vào ngày 21-1-1889 tại Huế. Thân phận mẹ (1876) lúc cựu hoàng mới 5, 6 tuổi. Đến nay lời được tin thân mẫu qua đời, cựu hoàng đau khổ vô cùng.

Giữa tháng tiếp đó, cựu hoàng không chấp hành việc tiếp Pháp. Ông cho rằng tiếp Pháp là tiếp tiếp của dân tộc đã chấp nhận Việt Nam, không hành làm gì. Mời việc giao tiếp đầu qua thông ngôn Trần Bình Thanh. Nhận được tin ông tiếp Pháp ở Algérie không phải là lời người Pháp thực dân xâm An Nam, không nhận hành không thù hận ông mà trái lại họ còn quý mến và giúp đỡ ông. Đến tháng 11-1889, cựu hoàng chấp hành việc tiếp Pháp với giáo sư Néopol.

Sau mấy năm hành tiếp, cựu hoàng nói và việc tiếp Pháp giống như một người Pháp. Tuy nhiên,

Đám Cờ i Vua Hàm Nghi

Tác Giả: Nguyễn Đức Xuân

Thứ Năm, 16 Tháng 7 Năm 2009 00:50

ông luôn nói tiếng Việt và ăn cơm Việt Nam do nháng ngái bên Việt Nam cä qua phäc vä. Cäu hoàng giao du quen thuäc väi nhiäu trí thäc näi tiếng Pháp. Năm 1899, cäu hoàng đäc qua thăm Pháp. Trong nhäng ngày tham quan thä đô Paris, cäu hoàng đäc xem triển lãm tranh cäa Gauguin (1848-1903), vä sau vä tranh, cäu hoàng đã chäu änh häng cäa phong cách Gauguin.